

Η ένταξη στο νηπιαγωγείο

Η προσαρμογή στο σχολικό περιβάλλον, όπου οι συνθήκες και οι απαιτήσεις είναι διαφορετικές από αυτές της οικογένειας, αποτελεί μια σημαντική αλλαγή στη ζωή του παιδιού όπως και της οικογένειας, η οποία είναι απαραίτητη για την κοινωνικοποίηση του παιδιού.

Όταν είναι η πρώτη φορά που αποχωρίζονται τα παιδιά τους γονείς μπορεί να προβληματίζονται για τον τρόπο που θα αντιδράσει το παιδί τους, για την αποδοχή του από τον/την εκπαιδευτικό που θα το αναλάβει αλλά και για την αποδοχή του από τα υπόλοιπα παιδιά.

Τα περισσότερα παιδιά δυσκολεύονται το πρώτο διάστημα να αποχωρισθούν τους δικούς τους, να ενταχθούν σε ένα πρόγραμμα με κανόνες και σε μια ομάδα με άγνωστα πρόσωπα. Η δυσκολία αυτή δεν πρέπει να ανησυχεί τους γονείς γιατί με κατάλληλους χειρισμούς μπορεί να ξεπερασθεί.

Τι μπορούν να κάνουν οι γονείς για να διευκολύνουν την προσαρμογή του παιδιού:

- Πριν ξεκινήσει η σχολική χρονιά, κάνουν μαζί με το παιδί τους μια επίσκεψη γνωριμίας στο χώρο του σχολείου, προκειμένου να εξοικειωθεί με αυτόν αλλά και να έρθει σε μια πρώτη προσωπική επαφή με τον/την εκπαιδευτικό.
- Κάνουν οι ίδιοι μια προσωπική συνάντηση με τον/την εκπαιδευτικό για να του/της μιλήσουν για τις προτιμήσεις του παιδιού τους αλλά και για τις δυσκολίες που πιστεύουν πως θα αντιμετωπίσει. Οι πληροφορίες αυτές θα είναι χρήσιμες στον/ην εκπαιδευτικό για να δημιουργήσει μια πρώτη εικόνα για το παιδί αλλά και για τις δικές τους απόψεις.

- Χρησιμοποιούν αν χρειάζεται κάποιον συγγενή ή φίλο (και όχι το παιδί) για να τους βοηθήσει στην επικοινωνία με τον/την εκπαιδευτικό σε περίπτωση που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη χρήση της γλώσσας.
- Συνοδεύουν το παιδί την πρώτη μέρα της σχολικής χρονιάς και μένουν μαζί του όσο χρειασθεί έως ότου αισθανθεί ασφάλεια.
- Δείχνουν κατανόηση για τις αντιδράσεις του παιδιού τις πρώτες μέρες (π.χ. παράπονα, δυσκολία στην προετοιμασία).
- Ενθαρρύνουν το παιδί να γνωρισθεί με κάποια παιδιά της τάξης του με τα οποία εκτιμούν ότι θα ήταν πιο πιθανό και πιο εύκολο να εξοικειωθεί (μένουν κοντά τους ή γνωρίζονται με τους γονείς του).
- Προετοιμάζουν το παιδί για τη σχολική πραγματικότητα μιλώντας του ρεαλιστικά γι' αυτήν και χωρίς να το φοβίζουν. Δεν τονίζουν τις απαιτήσεις αλλά τα θετικά στοιχεία, π.χ. δεν του λένε ότι ο δάσκαλος/η δασκάλα θα είναι αυστηρός/ή αλλά ότι στο σχολείο θα μάθει καινούργια πράγματα, θα γνωρίσει καινούργιους φίλους για να παίζει κ.ά.
- Το καθησυχάζουν ως προς τις πιθανές ανησυχίες που μπορεί να έχει (π.χ. του λένε ότι στιδήποτε χρειασθεί μπορεί να το ζητήσει από το δάσκαλο/τη δασκάλα, το διαβεβαιώνουν ότι θα έρθουν να το πάρουν την ώρα που πρέπει).
- Του δείχνουν ότι το εμπιστεύονται (π.χ. του λένε «είμαι σίγουρος/η ότι θα τα καταφέρεις μόνος/η και θα ότι θα περάσεις πολύ καλά»).

***Πρέπει να θυμόμαστε ότι:** το κάθε άτομο βιώνει διαφορετικά τις δυσκολίες, αντιδρά διαφορετικά και χρειάζεται διαφορετικό χρόνο για να προσαρμοσθεί σε νέες συνθήκες. Έτσι κάποια παιδιά παρουσιάζουν επίμονες και έντονες δυσκολίες προσαρμογής και χρειάζονται κάποια επιπλέον στήριξη. Θα πρέπει να είμαστε σε θέση να αναγνωρίσουμε αλλά και να σεβαστούμε τις δυσκολίες αυτών των παιδιών.

Θεωρούμε ότι ένα παιδί δυσκολεύεται όταν για μεγάλο διάστημα:

- Δε θέλει να αποχωρισθεί το γονιό που το συνοδεύει στο σχολείο και φαίνεται θλιμμένο καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού προγράμματος.
- Αντιδρά έντονα όταν πρόκειται να πάει στο σχολείο, κλαίει, διαμαρτύρεται ή παραπονιέται για διάφορους πόνους (π.χ. κοιλιά ή κεφάλι).
- Παρουσιάζει διαταραχές στον ύπνο ή στις διατροφικές του συνήθειες, τις οποίες δεν είχε πριν πάει στο σχολείο.
- Παραπονιέται για αδυναμία να τα βγάλει πέρα ή παρουσιάζει προβλήματα στην ενούρηση ή/και εγκόπηση.
- Έχει έντονη αλλαγή στη συμπεριφορά του (π.χ. επιθετικότητα, εσωστρέφεια).
- Παραπονιέται για τη στάση των άλλων παιδιών ή του/της εκπαιδευτικού απέναντι του και αποφεύγει να τους πλησιάσει καθ' όλη την διάρκεια της παραμονής του στο σχολείο.
- Αρνείται να μιλήσει για ό,τι συμβαίνει στο σχολείο.

Τί μπορούν να κάνουν οι γονείς για να βοηθήσουν το παιδί που δυσκολεύεται;

- Να μην ανησυχούν υπερβολικά. Συνήθως οι δυσκολίες είναι παροδικές και η/ο νηπιαγωγός θα τους βοηθήσει να τις αντιμετωπίσουν από κοινού.
- Συζητούν με τον/τη νηπιαγωγό για να βρουν έναν τρόπο βαθμιαίας προσαρμογής του παιδιού. Δε διστάζουν να του/της μιλήσουν για τις δικές τους ανησυχίες και προβληματισμούς. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι να βοηθήσει τα παιδιά αλλά και τους γονείς και όχι να τους κρίνει.
- Ακούν με προσοχή αυτό που απασχολεί το παιδί και προσπαθούν να βρουν λύσεις (π.χ. «μπορεί να μην είμαι εγώ μαζί σου αλλά ό,τι χρειασθείς μπορείς να το ζητήσεις από το δάσκαλο/τη δασκάλα ή να μου τηλεφωνήσεις αν είναι ανάγκη»).
- Συμμερίζονται τα συναισθήματα του παιδιού αλλά του θέτουν με σαφήνεια όρια (π.χ. του λένε «καταλαβαίνω ότι λυπάσαι αλλά εγώ πρέπει να φύγω. Δεν επιτρέπεται να μένουν οι γονείς στο σχολείο»).
- Δεν υποτιμούν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει το παιδί και δεν το σχολιάζουν αρνητικά (π.χ. δε λένε «δεν ντρέπεσαι να κλαίς; είσαι μεγάλος τώρα, δεν πρέπει να στενοχωριέσαι»).
- Δεν το συγκρίνουν με άλλα παιδιά (π.χ. δεν του λένε «δες τα άλλα παιδιά πόσο χαίρονται ή πόσο καλά κάθονται»).

- Το παρηγορούν και του λένε ότι θα το βοηθήσουν σε ό,τι χρειασθεί (π.χ. «μην ανησυχείς, αν κάτι σε ενοχλήσει θα δούμε τι θα κάνουμε»).
- Ενθαρρύνουν τη δημιουργία σχέσεων με τα άλλα παιδιά της τάξης. Καλλιεργούν σχέσεις και εκτός σχολείου, αν είναι εφικτό π.χ. καλούν κάποιο παιδί στο σπίτι ή οργανώνουν μια συνάντηση σε κάποια παιδική χαρά.
- Του δηλώνουν με σαφήνεια ότι κάποια πράγματα είναι αδιαπραγμάτευτα παρότι μπορεί να μην είναι ευχάριστα (π.χ. του λένε ότι δε γίνεται να μην πηγαίνει στο σχολείο).
- Του προτείνουν αντικείμενα που θα μπορούσε να πάρει μαζί του από το σπίτι για να αισθάνεται ασφάλεια (π.χ. ένα αρκουδάκι, κουκλάκι, αυτοκινητάκι).
- Προτείνουν στο παιδί και στο/στη νηπιαγωγό θέματα ή παραμύθια που το ενδιαφέρουν για να συζητηθούν στην τάξη (π.χ. άγρια ζώα, αυτοκίνητα).
- Τονίζουν ευχάριστα πράγματα που μπορούν να κάνουν μετά το σχολείο (π.χ. «μετά το σχολείο θα πάμε να παίξουμε»).
- Του μιλάνε για δικές τους δύσκολες εμπειρίες και τον τρόπο που τις αντιμετώπισαν (π.χ. «κι εγώ στενοχωριόμουν όταν θα ερχόμασταν να μείνουμε εδώ αλλά μετά γνώρισα φίλους και ήμουν ευχαριστημένη»).
- Του διαβάζουν βιβλία με προβληματισμούς σχετικούς με τους δικούς του (π.χ. «Η πρώτη μέρα στο σχολείο», «Αχ αυτή η πρώτη μέρα στο σχολείο!», «Ο Πάκι πρώτη μέρα στο σχολείο» κ.ά.).
- Του μιλούν θετικά αλλά και ρεαλιστικά για τον/την εκπαιδευτικό και τα άλλα παιδιά. Του λένε π.χ. «είμαι σίγουρη ότι ενδιαφέρεται ο δάσκαλος/η δασκάλα σου για σένα αλλά ίσως εκείνη τη στιγμή δεν κατάλαβε τι ήθελες» ή «στο παιχνίδι μπορεί να σε σπρώξει κάποιος χωρίς να το θέλει».

Οι γονείς αφού συζητήσουν με τον/την εκπαιδευτικό καλό θα ήταν να συμβουλευτούν κάποιον ειδικό (π.χ. ψυχολόγο) όταν:

- Οι δυσκολίες του παιδιού είναι έντονες και επίμονες και δε ξέρουν πως να τις αντιμετωπίσουν.
- Το παιδί δυσκολεύεται να ανταποκριθεί στα ερεθίσματα που του δίνονται.
- Το παιδί παρουσιάζει σωματικά συμπτώματα (εμετούς, πόνους κ.α.).
- Το παιδί παρουσιάζει δυσκολίες στις σχέσεις του με τα άλλα παιδιά, π.χ. είναι απομονωμένο ή πολύ επιθετικό.

Φορέας Υλοποίησης
ΠΟΛΥΔΡΟΜΟ: Ομάδα και Περιοδική Έκδοση για τη Διγλωσσία και τον Πολυπολιτισμό στην Εκπαίδευση και την Κοινωνία

www.polydromo.gr
polydromo@polydromo.gr

Συγγραφή Κειμένου

Ανθούλα Κοντοπούλου, Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, ΑΠΘ

Συντονισμός Προγράμματος

Μπιρμπίλη Μαρία, Τσοκαλίδου Ρούλα

Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Email: mmpirmpi@nured.auth.gr

tsokalid@nured.auth.gr

Website: www.polydromo.gr/dialogos

Επιμέλεια - Επεξεργασία: Γεωργία Πετράκη, Εύη Μάρκου

Με την ευγενική στήριξη του

